

รธน. มาตรา ๒๖

พ.ร.ก. การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๙ (๒) และมาตรา ๑๑ (๖)

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล ๔ ประการ ประการที่หนึ่ง กฎหมายนั้นต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ประการที่สอง กฎหมายนั้นไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ประการที่สาม กฎหมายนั้นจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ และประการที่สี่ ต้องระบุเหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๙ (๒) กำหนดให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกข้อกำหนดห้ามมิให้มีการชุมนุมหรือมั่วสุมกัน ณ ที่ใด ๆ หรือกระทำการใดอันเป็นการยุยงให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย เป็นการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารเพื่อกำหนดมาตรการป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงหรือเพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ยุติลงได้โดยเร็ว ภายใต้เงื่อนไขหรือเงื่อนไขเพื่อบังคับให้มีการปฏิบัติที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน บทบัญญัติดังกล่าวให้อำนาจแก่นายกรัฐมนตรีต้องกระทำเท่าที่จำเป็นหรือพอสมควรแก่เหตุเพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินหรือป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๑๑ (๖) กำหนดให้อำนาจนายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง และประกาศห้ามมิให้กระทำการใด ๆ หรือสั่งให้กระทำการใด ๆ เท่าที่จำเป็นแก่การรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประเทศและประชาชน เพื่อรักษาความมั่นคง ความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อย หรือประโยชน์ส่วนรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันทั่วทั้งที่ เนื่องจากสถานการณ์ฉุกเฉินมีความร้ายแรงและความซับซ้อน ไม่สามารถคาดหมายการเกิดขึ้นหรือระดับความรุนแรงของสถานการณ์ ไม่อาจกำหนดมาตรการที่ชัดเจนได้ แต่การใช้อำนาจดังกล่าวของนายกรัฐมนตรีต้องดำเนินการภายใต้ความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีและต้องเป็นไปตามเงื่อนไขของกฎหมาย หากบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากการใช้อำนาจดังกล่าวโดยไม่มีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติ ย่อมใช้สิทธิฟ้องหรือโต้แย้งต่อศาลได้ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

ย่อโดย นายกล้า สมทวนิช

นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญชำนาญการ

นายปฐมพงษ์ คำเขียว

ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๕

นางสาวพรพินี ปลุกเจริญ

ผู้อำนวยการสำนักคดี ๒

นางสาวปิยดา บุญเรืองขาว

ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี

นายมนตรี กนกวารี

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดี รักษาราชการแทน

รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจ